

Nr 260.

Av herr Nilsson, Bror, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående yrkesutbildning inom jordbruk och skogshantering.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 124 angående yrkesutbildning inom jordbruk och skogshantering anges ett av huvudsyftena vara att giva undervisningen vid lantmanna- och lantbruksskolorna ett ökat praktiskt värde. Detta måste anses vara en lofvärd strävan. Utöver vissa jämkningar i kursplanerna vid de nämnda skolorna föreslås införandet av en ny huvudkurs, kallad praktisk-teoretisk sommarkurs och avsedd för ungdom med någon erfarenhet av jordbruk.

De sakkunniga för yrkesutbildning inom jordbruk och skogshantering föreslå i sitt betänkande särskilt anställda yrkeslärare för den praktiska utbildningen vid dessa kurser, men departementschefen avvisar i propositionen detta förslag med följande uttalande: »I stället för dessa yrkeslärare böra därför tills vidare lämpligen timavlönade speciallärare anlitas i mån av behov.» Mot denna av departementschefen föreslagna lösning av lärarfrågan vid den praktiska undervisningen kunna flera invändningar göras. Först kan man fråga sig, om tillgång finnes i skolornas närhet på dylika speciallärare, vilka befinnas lämpliga och villiga att utföra en dylik lärargärning under loppet av en hel sommar. Vidare måste det beaktas, att den eller de, som få den maktpåliggande uppgiften att handleda och undervisa så unga elever i praktiskt jordbruksarbete, måste leva och röra sig bland eleverna och lära väl känna var och en av dem. Det måste vidare anses uteslutet att den ordinarie arbetsförmannen vid en skolegendom kan medhinna en sådan uppgift. Antalet elever anses böra utgöra minst tio stycken. Alla dessa skola samtidigt undervisas såväl genom teoretiska lektioner som demonstrationer och praktiskt arbete. Vid den senare undervisningen måste eleverna spridas ut till olika sysselsättningar på skolegendomen. Behovet av en god handledning blir då synnerligen stort, och flera personer måste då vara i verksamhet som instruktörer och handledare, om det hela skall bli av verkligt värde för eleven. Rektorn eller den lärare, som handhar skötseln av skolegendomen, kan icke medhinna allt detta och den eventuellt befintlige arbetsledaren endast en del. Här finnes en stor och lämplig uppgift för en yrkeslärare som genomgått driftledarkurs på Alnarp. Även vid ordinarie vinterkurser torde en sådan vara användbar vid den praktiska handledning i maskinskötsel m. m. som där avses skola förekomma. Med hänsyn till den ännu oprövade kursformen — praktisk-teoretisk sommarkurs — bör anställningsformen för yrkesläraren vara extra eller extra ordinarie.

Såväl de sakkunniga som departementschefen förorda den förändringen i kursplanerna för lantmannaskolorna att dessa icke skola kunna avse utbildning av kontrollassistenter. Häremot kan i första hand göras den invändningen, att det icke stämmer överens med den ökade frihet och anpassning till olika landsdelars förhållanden, som man i andra sammanhang säger sig vilja förorda. Vidare måste det förutses att den redan nu befintliga bristen på kontrollassistenter ytterligare kommer att öka, när utbildningen icke längre såsom hittills kan erhållas vid hembygdens egen lantmannaskola. Det kunskapsmaterial, som är av värde för en god kontrollassistent, är också värdefullt för en jordbrukare. Kostnaden för kontrollassistenternas utbildning måste bli högre än den nu är, då särskilda kurser och anordningar härför skola krävas. Intet vägande skäl synes därför kunna uppbringas för förslaget att borttaga den nu befintliga möjligheten till kontrollassistenternas utbildning vid lantmannaskolas fortsättningskurs.

Under återopande av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta
att möjlighet beredes lantmannaskolorna att vid anordnandet av praktisk-teoretisk sommarkurs anställa yrkeslärare, som genomgått driftledarutbildning, samt
att utbildning av kontrollassistenter alltjämt må få äga rum vid lantmannaskolas fortsättningskurs.

Stockholm den 23 mars 1949.

B. A. Nilsson.
